

Apánk meghalt a pusztában. De nem tartozott azokhoz, akik összefogtak az Úr ellen, azaz Kórah csoportjához, hanem a maga vétke miatt halt meg, fiai pedig nem voltak. Miért tűnjék el apánk neve a nemzetségéből, csak azért, mert nem volt fia? Adj nekünk birtokot apánk testvérei között!

Kedves Testvéreim! Ez a mostani igeszakasz nem egy fényes, hősökkel és gonoszokkal egybefűzött történet. Nem olyan sikersztori, amiből film készülne. Nem mesélik apák a gyermekeiknek lefekvés előtt, de még a történelemkönyvek sem foglalkoznak vele. Élt egy ember, aki örökös nélkül halt meg. Azonban ez az igeszakasz, bármennyire mellékesnek, vagy érdektelennek tűnik is, nagyon hasznos szakasza a Bibliának. Megismerhetjük belőle ugyanis Mózes negyedik könyvét. A Tóra, vagy ahogy mi nevezzük Mózes öt könyve telve van vérrel, háborúval, nehezebbnél nehezebb történetekkel, emberi kérdésekkel és kételyekkel. De ami a leginkább szembeötlő, az a bűn kérdése. Mózes öt könyve feltűnően sokat beszél a bűnökről. Hát ismerjük meg egy szeletét most a Biblia első öt könyvének.

Egyetlen szempontot vegyünk most szemügyre. Egy nagyon emberi történet nagyon emberi szempontját. Mit érdemel az ember? Az ószövetségi korban úgy tartották, hogy az ember a maga cselekedeteinek gyümölcsét szakítja le, azaz mindenki még életében megkapja jutalmát, ha jót tesz, és büntetését ha rosszat tett. Ez eddig rendben is volna, hisz az ószövetségi ember nem gondolt az örökkévalósággal, sőt még a halál utáni életről sem volt túl sok elképzelése. Az ószövetségi kor egy sok évszázadot átívelő időszak, ez idő alatt természetesen sokat változott az elképzelés életről és halálról. De amikor Mózes öt könyvét, legalábbis annak jelentős részét írták, még az üdvösség nem volt terítéken. Az halál utáni életről úgy gondolkodtak, hogy mindenki a Seolba, azaz egy kietlen helyre kerül. Szürke árnyak, meg nem ismerhető, meg nem közelíthető állapotba kerül minden ember halála után. Csak Jézushoz egyre közeledve lett kérdéssé a halál utáni élet kérdése. Éppen ezért Celofhád idejében még a földi életre figyeltek az emberek. Az foglalkoztatta őket, hogy mi a jutalom vagy a büntetés a tetteinkért. Azon vitáztak, hogy mi számít megérdemelt büntetésnek, mi az, ami igazságos ítélet.

Így tehát ezen a vonalon maradva, volt egy ember, aki fiú örökösök nélkül halt meg. Nem vett részt a felkelésekben, csak annyira volt bűnös, mint mindenki más. Megérdemli-e azt a büntetést, hogy neve ne maradjon fenn?

Könnyen hibába eshetünk, ha ezt az igeszakaszt kiragadjuk a helyéről, és más korok gondolkozásmódjával próbáljuk megérteni. Ha így tennénk, távol kerülnénk az eredeti ígétől, sőt távol annak üzenetétől is. Mert bármennyire meglepő is legyen, a Bibliának még ezen részlete is élő ígét, üzenetet rejt számunkra. Talán nem ott, ahol először keresnénk.

Mert hiszen mi is gyakran így gondolkozunk, „mivel érdemeltem ki ezt?” „Mi olyat tettem, amivel rászolgáltam a büntetésre?” „Isten miért sújt engem ezzel a betegséggel?” Mondjuk hasonló mondatainkat, ha bajba kerülünk, vagy ha valami rossz ért minket. „Mivel érdemeltem?” Ez az a kérdés, amit feltettek az ószövetségi korban, a maguk gondolkozásmódja szerint. Eltelt majd 2500 év, és mi is ugyanezt a kérdést tesszük fel nap mint nap.

Megesett velem tegnap, hogy ferdén álltam be egy bevásárlóközpont parkolójában. Igaz, a két vonal között voltam, elérték tőlem, egy férfi mégis dühödten szólt oda nekem, miért nem vagyok képes egyenesen beállni. Feltettem magamnak hát a kérdést, „mivel érdemeltem ki ezt?”. Aztán belegondoltam, hogy ez a férfi valójában nem is feltétlen azért szólt oda nekem, mert rosszul parkoltam. Ki tudja, őt vajon milyen gondolatok gyötörték, vagy milyen nehézségeket dolgozott fel azzal, hogy rám ordított. Mi indította őt dühében?

Ezt a kérdést pedig feltehetjük mai igénkre nézve is. Vajon mi indította Celofhád lányait abban, hogy Mózeshez folyamodjanak? Vajon tényleg apjuk érdemeit, vagy bűneit akarták megvitatni? Valóban az volna itt a lényeges, hogy Celofhád mit tett életében? Inkább a kérdés mögött sokkal inkább motoszkál a félelem, hogy egy család neve elvész az örökkévalóságban? A kérdés tehát már nem is az, hogy „mivel érdemeltem ki ezt?”, hanem hogy mi lesz az emberrel a halála után.

Korábban beszéltünk arról, hogy ezt az igeszakaszt nem szabad kiragadni a szövegkörnyezetéből. Most pedig erre különösen figyelniünk kell. Itt érkezett egy család, ahol csak lányok maradtak, akik követik férjük nevét. Feltették hát a kérdést, amit minden gyászoló feltesz, amikor szerette meghal: „mi lesz apámmal?” Mi marad belőle az utókor számára? Hogyan fog az ő neve, azaz emléke fennmaradni? Erre semmi törvény, semmi döntés nem adhat megoldást. Talán a lelkük nyugalma segítette, ha tovább vihették a nevét.

Feltehetjük ezért mi magunk is a kérdést. Mi lett elődjeinkkel? Vajon ki az közöttünk, aki a dédszülein túl ismeri felmenői életét? Sőt, belegondolhatunk, hány millió ember született, élt és halt meg anélkül, hogy bármi nagyot vagy különlegeset tett volna. De még ha tettek is valami nagyot és különlegeset, hányak nevét emlegetjük mi, az utókor tagjai?

Kétségbeejtő belegondolni ebbe. Ahogyan őseink élete, úgy a mi életünk is a semmibe vész. Ez hát a halál és az elmúlás tapasztalata. Amire az ember keresi a megoldásokat, vagy legalább a megnyugtatót. Mindannyian élünk át veszteséget, amikor egy szerettünket utolsó útjára kísérvük. Mindannyian feltettük magunknak a kétségbeesett kérdést, ahogy Celofhád lányai is: „mi lesz most apánkkal?” Szeretnénk megnyugtató válaszokat kapni, szeretnénk biztosítani, hogy legalább nevünk fennmarad. Minden áron kapaszkodunk az

életbe, mert a halál és a feledés homálya kétségbeejtő. A semmi irtóztató tapasztalata ott lebeg szemeink előtt, akárhányszor kilátogatunk szeretteink sírjához.

Mózes öt könyvét minden bizonnyal a fogság korában gyűjtötték össze egy gyűjteménnyé. Ekkor írták össze a hagyományokat, távol otthonuktól. Izráel népe akkor írta le a legtöbb könyvet és legtöbb hagyományt, amikor a nép jövője vált kétségessé. Amikor benne volt a pakliban, hogy a zsidó nép örökké a semmivé lesz. Addig nem is nagyon foglalkoztak azzal, hogy leírják a történeteket, mert voltak bőven, akik átadták az utókor számára. De amikor az elmúlás szelét érezték hátukon, az évezred legjelentősebb irodalmi munkásságát hagyták ránk. Szinte kétségbeesetten keresték a válaszokat a történeteikben, így írták le Celofhád örökségét is. Ahogyan az ő neve fennmaradt mindmáig, úgy remélt jövőt a zsidó nép is hagyományaik örökségében. És mindez a tapasztalat Jézus Krisztusban vált végérvényessé. Mielőtt a Jeruzsálemi templomot lerombolták és mielőtt a zsidó nép végleg hontalanná vált volna, eljött a Messiás, aki betöltötte a történeteket. Eljött Isten Fia, aki válaszokat adott a nép kérdéseire. Válaszokat, amik nem csupán megnyugtatók, vagy biztosítanak jövőnk felől. Hanem olyan válaszokat, amik reménységre indítanak mind a mai napig.

Jézus szavai így mutatnak utat nekünk: „Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsa megemészti, és ahol a tolvajok betörnek, és ellopják, hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsa nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem törnek be, és nem lopják el.” De akár mindezt a mai igeszakaszunkra is átvezethetnénk: Talán Jézus szava valahogy így hangozna: „Ne az örökségetekért dolgozzatok, hanem az Isten Országáért.”

Jézus nem foglalkozik az örökséggel, sem a nevének fennmaradásával. Nem keresi a kapaszkodókat ehhez a földi élethez. Ő nem kézzelfogható megnyugtatóst kínál számunkra, ahogy Celfhád lányai keresték. Mert az ószövetségi ember a földi élettel, az örökséggel foglalkozott, és ahogyan maga Jézus fogalmazza meg: „Atyáitok a mannát ették a pusztában, mégis meghaltak. De ez az a kenyér, amely a mennyből szállt le, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon. Én vagyok az az élő kenyér, amely a mennyből szállt le: ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké, mert az a kenyér, amelyet én adok oda a világ életéért, az az én testem.” Mert ő volt az, aki betöltötte a törvényt. Aki megoldást adott számunkra az elmúlás kérdésére. Kétségbeesésünkre nem úgy felelt, hogy földi örökséget vagy nevünk fennmaradását kínálta, hanem ennél sokkal többet tett. Ő életet adott számunkra, amiről még az ószövetségi ember mit sem tudott.

Tapolca és Vidéke Református Társegyházközség

Dátum: 2021.04.18.

Textus: 4Móz 27,3-4

Jézus szavai üzennek ma számunkra is: ne kérdezzük magunktól, hogy mivel érdemeltük ki ezt vagy azt. Ne keressük a nevünk fennmaradását vagy az örökséget, amit itt hagyunk, mert mindez a semmibe vész. Ne azon fáradozzunk, ne ez legyen egyetlen célunk, hogy házunkat, vagyonunkat gyermekeink örökölhessék. Ennél sokkal többet is adhatunk nekik. Sokkal többet is adhatunk az utókornak, mint nevünk emlékét, vagy tetteink tanulságait.

Keressük hát először Isten Országát, ami nem vész el. Kétségbeesésünkben ne földi kapaszkodók után vágyódjunk, hanem lássuk meg Isten hatalmát életünkben. Vegyük észre, hogy körülöttünk minden azért történik, hogy az Úr örök életet adhasson számunkra. Hallgassunk az ő hívó szavára, aki a feltámadás és az élet. Az övé legyen a dicsőség most és az örökkévalóságban. Ámen.

Kádár Tamás György